

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ4 ΕΑΔΗΣΥ/2022

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 13 Οκτωβρίου 2022, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 μ.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μέλη: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος της Αρχής

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος της Αρχής

Αδάμ Καραγλάνης, Μέλος της Αρχής

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος της Αρχής

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Καλλιόπη Μήτκα, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, Υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Θεσ/νίκης.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης, παρέστησαν, η εισηγήτρια, Καλλιόπη Μήτκα (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

I. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 410182/09.09.2022 έγγραφο του e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ) 4423/12.09.2022), όπως αυτό συμπληρώθηκε με τα ελλείποντα στοιχεία που εστάλησαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 6.10.2022 και έλαβαν αριθμό πρωτ. 5226/10.10.2022, κατόπιν του με αριθμ. πρωτ. 5144/4.10.2022 αιτήματος της Αρχής, το οποίο εστάλη αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011 ως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος και ήδη βάσει του άρθ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας με τους αναδόχους των εν ισχύ συμβάσεων, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **58.653,66 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. **102778/23-03-2021** διακήρυξη (αρ. συστ. ΕΣΗΔΗΣ: 107566, ΑΔΑΜ: 21PROC008891416) προκηρύχθηκε δημόσιος ανοικτός διαγωνισμός άνω των ορίων για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των αναγκών των κτιρίων στα οποία στεγάζονται οργανικές μονάδες του e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας, για χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, με δικαίωμα προαίρεσης για παράταση των υπηρεσιών έως δώδεκα (12) επιπλέον μήνες, συνολικού προϋπολογισμού **275.240,50 €** μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (24%). Η ως άνω σύμβαση με προϋπολογισμό 322.532,50€ σύμφωνα με την υπ'αριθμ. 118/9/11-3-2021 απόφαση της Συνεδρίασης Δ.Σ. e-Ε.Φ.Κ.Α., ως περιγράφεται στη διακήρυξη, υποδιαιρέθηκε σε 12 τμήματα με βάση τη χρονική διάρκεια, ήτοι: α) Τα

τμήματα 1-6, που αφορούσαν στην παροχή υπηρεσιών για χρονικό διάστημα από 1/4/2021 έως 31/10/2021 και ανατέθηκαν με απευθείας ανάθεση κατά την παρέκκλιση του άρθρου 6 (παρ. 10) του ν. 4412/2016 με την υπ' αριθμ. 83907/9.3.2021 πρόσκληση και για ποσό 35.691,20 € χωρίς ΦΠΑ 24%, β) Τα Τμήματα 7-12 -ως προς τα κτίρια των Υπηρεσιών του e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας-, που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για χρονικό διάστημα έως είκοσι δύο (22) μηνών με δικαίωμα προαίρεσης για ένα έτος, τα οποία περιλήφθηκαν στην ανωτέρω διακήρυξη με τη διαδικασία του ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων και για ποσό 275.240,50€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%.

2. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, ενώ ήταν δυνατή η υποβολή προσφοράς για ένα ή περισσότερα από τα έξι (6) τμήματα (με αρίθμηση 7-12) του διαγωνισμού.
3. Συναφώς, αναρτήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ ο ηλεκτρονικός διαγωνισμός με αριθ. Συστήματος ΕΣΗΔΗΣ 107566, διαιρούμενος σε 6 τμήματα (με αρίθμηση 7-12), τα οποία αφορούν στο χρονικό διάστημα 1/11/2021 και για 22 μήνες με δικαίωμα προαίρεσης 12 επιπλέον μηνών.
4. Στο πλαίσιο του ως άνω διαγωνισμού, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών την **21.04.2021** και ώρα 14.30 μ.μ., κατατέθηκαν συνολικά δεκατέσσερις (14) προσφορές.
5. Στη συνέχεια με τη με αριθ. **387234/4-10-2021** (ΑΔΑ: 6Ι2246ΜΑΠΣ-4ΞΞ) απόφαση ανάδειξης προσωρινού αναδόχου του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού & Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Θεσσαλίας, αποφασίστηκε: α) η έγκριση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων των διαγωνισμών και των διαδικασιών διαπραγμάτευσης του e-ΕΦΚΑ, σχετικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών των οικονομικών φορέων, β) η απόρριψη των προσφορών: των εταιρειών «ΛΑΜΨΗ ΕΞΠΡΕΣ ΜΟΝ ΙΚΕ», «ΚΛΕΕΝWAY ΜΟΝ ΙΚΕ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ» και «.....», επειδή τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους κρίθηκαν μη έγκυρα και ελλιπή, των εταιρειών «.....» και «ΣΚΕΚ Μ.ΕΠΕ – ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΕΠΙΣΚΕΥΩΝ ΚΤΙΡΙΟΥ ΜΟΝ ΕΠΕ», επειδή οι τεχνικές προσφορές τους δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις και προδιαγραφές της Διακήρυξης, των εταιρειών «3G FACILITIES SERVICES A.E.», «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Δ. Ε.Ε. – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ», «.....» και «ΑΝΑΞ Α.Ε. – ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», επειδή δεν πληρούν το κατ' ελάχιστον απαιτούμενο ποσό εργατικής δαπάνης, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, γ) η

αποδοχή της προσφοράς της εταιρείας «.....», ως πλέον συμφέρουσας, για τα τμήματα 7, 8 και 11 και η ανάδειξή της σε προσωρινή ανάδοχο στα τμήματα αυτά και δ) η κήρυξη άγονου του διαγωνισμού για τα τμήματα 9, 10 και 12 καθώς ουδεμία οικονομική προσφορά πληρούσε το κατ' ελάχιστον απαιτούμενο ποσό εργατικής δαπάνης σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης.

Κατά της ως άνω απόφασης κατατέθηκαν οι προδικαστικές προσφυγές των εταιρειών «KLEENWAY ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ» (ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1947/15.10.2021), «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Δ. Ε.Ε. - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ» (ΓΑΚ/ΑΕΠΠ 1948/15.10.2021) και «ΑΝΑΞ Α.Ε. – ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» (ΓΑΚ/ΑΕΠΠ 1951/18-10-2021). Συγκεκριμένα:

5.1. Για τη με αρ. ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1947/15.10.2021 προσφυγή της εταιρείας «KLEENWAY ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ», εκδόθηκε η υπ' αριθ. 8799/27-12-21 βεβαίωση της ΑΕΠΠ περί μη έκδοση απόφασης.

5.2. Για τη με αρ. ΓΑΚ/ΑΕΠΠ 1948/15.10.2021, προσφυγή της εταιρείας «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Δ. Ε.Ε. - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ», εκδόθηκε η υπ' αριθ. 8689/20-12-2021 βεβαίωση της ΑΕΠΠ περί μη έκδοση απόφασης. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης, η εν λόγω εταιρεία κατέθεσε την υπ' αριθ. ΑΚ 129/22-12-2021 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας, η οποία εκδικάστηκε στις 23/02/22 (κατόπιν αναβολής από 25/01/22) και εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΑΑ 25/4-3-2022 Απόφαση, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακύρωσης και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΑΕΠΠ (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ), προκειμένου να ασκήσει την αρμοδιότητά της. Επί της ως άνω εκδικασθείσας προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθ. Σ 667/2022 απορριπτική Απόφαση της ΑΕΠΠ (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.). Κατά της ανωτέρω απόφασης η εταιρεία «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.» κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας την υπ' αριθ. ΑΚ 60/11-05-2022 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης, με ημερομηνία εκδίκασης 05-07-22, σχετικά με τα τμήματα 7,9 και 10, **η οποία έγινε δεκτή** με την 125/12.10.2022 απόφαση του Δ.Εφ. Λάρισας.

5.3. Για τη με αρ. 1951/18-10-2021, προσφυγή της εταιρείας «ΑΝΑΞ Α.Ε. – ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», εκδόθηκε η υπ' αριθ. 8798/27-12-2021 βεβαίωση της ΑΕΠΠ περί μη έκδοση απόφασης, κατά της οποίας η εταιρεία κατέθεσε την υπ' αριθ. ΑΚ 128/20-12-2021 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας, η οποία εκδικάστηκε στις 23/02/22 (κατόπιν αναβολής από 25/01/22) και εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΑΑ 22/23-2-2022 απορριπτική Απόφαση.

6. Προς επίρρωση του αιτήματός του, ο e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας επικαλείται στην αίτησή του: «...Το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διαγωνισμός εκτιμάται ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της παράτασης των εν ισχύ συμβάσεων (ήτοι μέχρι 31-10-2022) καθόσον πέραν από την έκδοση της σχετικής απόφασης από την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης, ο εν λόγω διαγωνισμός δε θα ολοκληρωθεί αλλά θα απαιτείται η επανάληψή του, ως προς τα άγονα τμήματα...» καθώς και «...την επιτακτική ανάγκη για τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία ιδιαίτερα εν μέσω περιόδου COVID -19, όπου είναι ορατός ο κίνδυνος οι χώροι εργασίας να μετατραπούν σε εστίες υπερμετάδοσης του ιού, όχι μόνο για το προσωπικό, αλλά και για τους συναλλασσόμενους, οι οποίοι εξακολουθούν και προσέρχονται καθημερινά σε όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους και όλοι (προσωπικό και συναλλασσόμενοι) συνεχίζουν να χρησιμοποιούν όλες τις εγκαταστάσεις μας (ανελευστήρες, σκάλες, γραφεία, διαδρόμους, τουαλέτες, κοκ)».

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

7. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει: «Οι αποφάσεις των αναθέτουσών αρχών, που αφορούν στην προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του παρόντος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/EK και 2014/25/EK, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τον παρόντα νόμο. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές αποφάσεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες. [...]».

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 353 παρ. 5 του ν. 4412/2016 ως ισχύει: «Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 347, και στις περιπτώσεις που απαιτείται απόφαση της Αρχής, συνεδριάζει και αποφασίζει επταμελής Επιτροπή. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από δύο (2) Συμβούλους, οι οποίοι

επελέγησαν μετά από εισήγηση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 και τέσσερα (4) μέλη της Αρχής. Στην Επιτροπή προεδρεύει ο Πρόεδρος της Αρχής ή ένας (1) από τους Συμβούλους, που ορίζεται από τον Πρόεδρο της Αρχής. Η Επιτροπή συγκροτείται στην πρώτη συνεδρίαση του εκάστοτε Εκτελεστικού Συμβουλίου. Στον Κανονισμό Λειτουργίας μπορεί να προβλεφθεί η συνεδρίαση και λήψη αποφάσεων για τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες σε σχηματισμό κλιμακίου. Οι Σύμβουλοι και τα μέλη της Αρχής, κατά τον χρόνο που συμμετέχουν στην Επιτροπή, δεν συμμετέχουν στα κλιμάκια εξέτασης προσφυγών της παρ. 4».

8. Η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016) ορίζει ότι: "Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού".

9. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...]

3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές [...],

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/

αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.

10. Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός Φ.Π.Α., ορίζονται τα ακόλουθα: ...β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. β) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις άνω περιπτώσεις α’, β’, και γ’ ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ».

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 “για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών, έργων, και τους διαγωνισμούς μελετών”, τα ανωτέρω χρηματικά όρια των 135.000€ και 209.000€ του αρθ. 5 του ν. 4412/2016, έχουν τροποποιηθεί από 1.1.2022 στο ποσό των 140.000€ και 215.000€ αντίστοιχα και αφορούν τα έτη 2022-2023.

11. Στις διατάξεις του άρθρου 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ίδιου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η

εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών. [...]

12. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

13. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 200 ν. 4855/2021 με τίτλο «Παράταση συμβάσεων καθαριότητας e-ΕΦΚΑ» που ισχύει από 31.10.2021

Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με αναδόχους που έχουν συνάψει οι

ανεξάρτητες επιχειρησιακές διοικητικές μονάδες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147), που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), όπως αυτές ορίζονται με την υπ. αρ. 59679/12.3.2020 διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e-ΕΦΚΑ (Β' 831), καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-ΕΦΚΑ, παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και, σε κάθε περίπτωση, για χρονικό διάστημα όχι πέραν των έξι (6) μηνών από τη λήξη τους, οπότε και λύνονται αυτοδίκαια.

Ενώ, κατά το άρθρο 133 ν.4926/2022, ΦΕΚ Α 82/20.4.2022:

" Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης του άρθρου 200 του ν. 4855/2021 (Α' 215), περί παράτασης συμβάσεων καθαριότητας e-ΕΦΚΑ, για τις οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί οι κατά περίπτωση διαγωνιστικές διαδικασίες, παρατείνονται αυτοδίκαια από τη λήξη τους μέχρι την ολοκλήρωση των κατά περίπτωση διαγωνιστικών διαδικασιών και, πάντως όχι πέραν της 31ης.10.2022, οπότε και λύνονται αυτοδίκαια."

14. Στον ν. 4912/2022 (Α' 59/2022), με τίτλο, «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης» και ιδίως στα άρθρα 17, παρ. 1 και 19 αυτού, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 17

Μεταβατικές διατάξεις - Μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Αρχή του ν. 4013/2011 στην Αρχή του ν. 4412/2016

1. Από την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου: (α) η Αρχή του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργείται και το σύνολο των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εννόμων σχέσεων της, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011, περιέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στην Αρχή του ν. 4412/2016, (β) δίκες της Αρχής του ν. 4013/2011 συνεχίζονται χωρίς διακοπή από την Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία λογίζεται ως καθολικός διάδοχος της Αρχής του ν. 4013/2011, (γ) όλα τα υφιστάμενα ταμειακά υπόλοιπα της Αρχής του ν. 4013/2011 μεταφέρονται στην Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία συνεχίζει την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού. [...]

Άρθρο 19

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία διορίζονται ο Πρόεδρος και τουλάχιστον έξι (6) Σύμβουλοι της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καταργούνται: (α) τα άρθρα 1 έως 10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) για την «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.» ή «Αρχή») και (β) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.».

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

15. Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από την Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Θεσσαλίας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ)¹ η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη υπηρεσιακή μονάδα σε επίπεδο Διεύθυνσης, ενώ ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) αποτελεί ΝΠΔΔ και μη Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή, καθώς δεν συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. Αντικείμενο του αιτήματος είναι η προσφυγή της εν λόγω αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου ως άνω νόμου.

16. Σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία του φακέλου, ως προς την εξέταση της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθ. 32.2.γ του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), με βάση τα όσα αιτείται η αναθέτουσα αρχή, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

17. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne

1. Όπως προβλέπεται στο άρθ. 33 του υπ' αριθμ. 8/2019 ΠΔ του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΕΚ 8/Α/23.1.2019 και την υπ' αριθμ. πρωτ. 11095/3841/13.3.2019 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 891/τ Β'/14.03.2019) περί «έναρξης λειτουργίας της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) Θεσσαλίας.

A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

18. Καταρχάς, πρέπει να διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του επικαλούμενου στο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής άρθρου 32, παράγραφος 2, περίπτωση γ' του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις.

i) η ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη και τέλος,

v) η ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

19. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της

2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

20. Εν προκειμένω, ο e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του, χρονικής διάρκειας έως έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης έως **58.653,66€** μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα (βλ. υπό II.6).

21. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Σύμφωνα με το υπό κρίση αίτημα, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως κατεπείγουσα ανάγκη μη συμβιβαζόμενη με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες, «...Το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διαγωνισμός εκτιμάται ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της παράτασης των εν ισχύ συμβάσεων (ήτοι μέχρι 31-10-2022) καθόσον πέραν από την έκδοση της σχετικής απόφασης από την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης, ο εν λόγω διαγωνισμός δε θα ολοκληρωθεί αλλά θα απαιτείται η επανάληψή του, ως προς τα άγονα τμήματα», καθώς και «...Την επιτακτική ανάγκη για τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία ιδιαίτερα εν μέσω περιόδου COVID, όπου είναι ορατός ο κίνδυνος οι χώροι εργασίας να μετατραπούν σε εστίες υπερμετάδοσης του ιού, όχι μόνο για το προσωπικό, αλλά και για τους συναλλασσόμενους, οι οποίοι εξακολουθούν και προσέρχονται καθημερινά σε όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους και όλοι (προσωπικό και συναλλασσόμενοι) συνεχίζουν να χρησιμοποιούν όλες τις εγκαταστάσεις μας (ανελκυστήρες, σκάλες, γραφεία, διαδρόμους, τουαλέτες, κοκ)».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ανάγκη ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών καθαριότητας **είναι κατεπείγουσα**, καθώς σύμφωνα με όσα επικαλείται η αναθέτουσα αρχή στο αίτημά της, η σύμβαση που ισχύει βάσει εξαιρετικών νομοθετικών ρυθμίσεων κατά την ημέρα υποβολής του αιτήματος (9.9.2022), λήγει το αργότερο στις 31/10/2022 (πρβλ. και Δ 65/2022, Δ 68/2022, Δ 73/2022 Γνώμες της Αρχής). Κατά τον χρόνο δε εξέτασης του αιτήματος, η εν λόγω ανάγκη δεν φέρεται να συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες τακτικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή με το αίτημά της προβάλλει τον λόγο ότι: «...η πρόσθετη καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία που επήλθε με τη σειρά των νομικών γεγονότων που αναφέρθηκαν, ιδίως μάλιστα με τη μη άσκηση της αρμοδιότητας της Α.Ε.Π.Π. [ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ] με συνέπεια την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη των ασκηθεισών προδικαστικών προσφυγών, καθώς και την άσκηση αλληπάλληλων αιτήσεων αναστολής/ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου δε θα μπορούσε να προβλεφθεί από το Φορέα μας».

Αρχικά, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, **δεν συνιστά οπωσδήποτε απρόβλεπτη περίπτωση συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη για απευθείας ανάθεση σύμβασης**. Πλην, όμως, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ερευνητέο αν η οφειλόμενη στα ως άνω γεγονότα καθυστέρηση επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας, την ομαλή εξέλιξη και έγκαιρη ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Κατόπιν των ανωτέρω, οι ισχυρισμοί της αιτούσας σχετικά με την πλήρωση της προϋπόθεσης περί ύπαρξης απροβλέπτου, πρέπει να κριθούν υπό το πρίσμα τού κατά πόσον τα επικαλούμενα πραγματικά περιστατικά συνιστούν έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, τα οποία αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής.

Στην υπό εξέταση περίπτωση από τα διαλαμβανόμενα στον υποβληθέντα φάκελο στοιχεία προκύπτουν τα κάτωθι:

Α) Κατά της απόφασης ανάδειξης προσωρινών αναδόχων κατατέθηκαν τρεις (3) προδικαστικές προσφυγές (βλ. αναλυτικά ιστορικό υπό II.5), για τις οποίες η Α.Ε.Π.Π (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ) δεν άσκησε την αρμοδιότητά της και ως εκ τούτου τεκμαίρεται ότι απορρίφθηκαν σιωπηρώς.

1. Για την υπ' αριθμ. ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1949/15.10.2021 προσφυγή εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 8799/27.12.21 βεβαίωση της Α.Ε.Π.Π περί μη έκδοσης απόφασης και δεν υπήρξε περαιτέρω διοικητική ή/και δικαστική εμπλοκή.

2. Για τη με αριθμ. ΓΑΚ 1948/15-10-21, προσφυγή της εταιρείας «ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Δ. ΕΕ», εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 8689/20-12-2021 βεβαίωση της ΑΕΠΠ [ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ] περί μη

έκδοσης απόφασης. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης, η εν λόγω εταιρεία κατέθεσε την υπ' αριθ. ΑΚ 129/22-12-2021 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας, η οποία εκδικάστηκε στις 23/02/22 (κατόπιν αναβολής από 25/01/22) και εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΑΑ 25/4-3-2022 Απόφαση, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακύρωσης και αναπέμφθηκε η υπόθεση στην ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ), προκειμένου να ασκήσει την αρμοδιότητά της. Επί της ως άνω εκδικασθείσας προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθ. Σ 667/2022 απορριπτική Απόφαση της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. Κατά της ανωτέρω απόφασης η εταιρεία «Δ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ Ε.Ε.» κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας την υπ' αριθ. ΑΚ 60/11-05-2022 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης, με ημερομηνία εκδίκασης 05-07-22, σχετικά με τα τμήματα 7,9,10, η οποία έγινε δεκτή με την **125/12.10.2022 απόφαση του Δ.Εφ. Λάρισας.**

3. Για τη με αριθμ. 1951/18-10-2021, προσφυγή της εταιρείας «ΑΝΑΞ Α.Ε. – ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», εκδόθηκε η υπ' αριθ 8798/27-12-2021 βεβαίωση της ΑΕΠΠ (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.) περί μη έκδοσης απόφασης, κατά της οποίας η εταιρεία κατέθεσε την υπ' αριθμ. ΑΚ 128/20-12-2021 αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας, η οποία εκδικάστηκε στις 23/02/22 (κατόπιν αναβολής από 25/01/22) και εκδόθηκε η υπ' αριθ. ΑΑ 22/23-2-2022 απορριπτική Απόφαση.

Β) 1. Από τα παραπάνω στοιχεία που έθεσε υπόψη μας η αναθέτουσα αρχή και εκτίθενται αναλυτικά στο Ιστορικό (βλ υπό II. 5.) και λαμβάνοντας υπόψη την εκδοθείσα θετική απόφαση σχετικά με τα τμήματα 7,9 και 10, καθώς και την υπ' αριθμ. 387234/4-10-2021 (ΑΔΑ: 6Ι2246ΜΑΠΣ-4ΞΞ) απόφαση ανάδειξης προσωρινού αναδόχου του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού & Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Θεσσαλίας, προκύπτει ότι τόσο για τα τμήματα 7,9 και 10 του διαγωνισμού, για τα οποία εκκρεμούσε η δικαστική κρίση, όσο και για τα τμήματα 8 και 11 δεν υφίσταται πλέον δικαστική εμπλοκή. Τέλος, το τμήμα 12 δεν φέρεται να συμπεριλαμβάνεται στις προσφυγές ενώπιον της Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ) και συνεπώς **ισχύει η κήρυξή του ως άγονου** βάσει της ως άνω υπ' αριθμ. 387234/4-10-2021 απόφασης του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συντονισμού & Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Θεσσαλίας.

2. Οι επικαλούμενες περιστάσεις από την αναθέτουσα αρχή, ως ανωτέρω περιγράφονται, (υπό Α 1.2.3) εντάσσονται στην έννοια της δικαστικής ή και διοικητικής εμπλοκής, καθόσον πράγματι παρεισέφησε σειρά νομικών γεγονότων, ιδίως μάλιστα η μη άσκηση της αρμοδιότητας της Α.Ε.Π.Π. [ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ] με συνέπεια το τεκμήριο περί σιωπηρής απόρριψης των προδικαστικών προσφυγών, καθώς και η άσκηση αλληπάλληλων αιτήσεων αναστολής/ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου, τα οποία διαφαίνεται ότι προκάλεσαν μια περαιτέρω πρόσθετη καθυστέρηση στην υπό

εξέταση διαγωνιστική διαδικασία, το μέγεθος της οποίας ενδεχομένως να αδυνατούσε να προβλέψει μια αναθέτουσα αρχή, πολλώ δε μάλλον που για το εν λόγω ζήτημα, δηλ. την αδυναμία κρίσης επί της ουσίας του δικαστηρίου στην περίπτωση σιωπηρής απόρριψης της προδικαστικής προσφυγής από την Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.), έχουν εκδοθεί αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ήδη δε επίκειται επί του θέματος η έκδοση απόφασης της Ολομέλειας του εν λόγω δικαστηρίου (βλ. ΕΑ ΣτΕ 296/2021, 194/2022 επταμ. Δ' Τμήματος και αντίθ. ΕΑ ΣτΕ 275/2001 και 293/2021 του ΣΤ' Τμήματος). Συνεπώς, πρέπει να συνεκτιμηθεί η αδυναμία πρόβλεψης αυτής από την αναθέτουσα αρχή (βλ. και Γνώμες Δ37/2022, Δ 52/2022 της Αρχής -όπως και Ελ.Συν. Τμήμα 35/2008, ΝΣΚ ΓΝΔ 17/2010, καθώς και Δ62/2018, Δ98/2020 και Δ33/2021 γνώμες της Αρχής).

Ωστόσο, στο παρόν χρονικό σημείο, ήδη -και παρότι για την υπό Α3 περίπτωση υπήρξε αναπομπή στην Α.Ε.Π.Π.- έχει λήξει η δικαστική εμπλοκή με έκδοση απόφασης επί της 2^{ης} στη σειρά ασκηθείσας αίτησης αναστολής/εκτέλεσης, όπως επίσης λίαν προσφάτως και για την υπό Α.2. περίπτωση, η απόφαση επί της οποίας αναμένεται να καθαρογραφεί στο προσεχές χρονικό διάστημα, πρέπει να συνεκτιμηθεί και η ευθύνη της αναθέτουσας αρχής σχετικά με την εξέλιξη της όλης διαγωνιστικής διαδικασίας, όπως αναλυτικά παρατίθεται κατωτέρω κατά την εξέταση της συνδρομής της τέταρτης προϋπόθεσης των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016.

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, η δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος διαγωνισμού, συνδυαζόμενη με την καθυστέρηση που προκλήθηκε εξαιτίας της σιωπηρής απόρριψης της μίας τουλάχιστον εκ των προδικαστικών προσφυγών αρχικά και της αναπομπής της στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ για την άσκηση της εκ του νόμου αρμοδιότητάς της, εξ ου και η αδυναμία σύναψης της σχετικής σύμβασης, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας αρχής να καλύψει με άλλο τρόπο την ενεστώσα, άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις εγκαταστάσεις του e-ΕΦΚΑ - Θεσσαλίας (βλ. ιδίως Δ 37/2022, Δ 52/2022, Δ 73/2022 Γνώμες της Αρχής).

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Ως προελέχθη, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, τη διοικητική και δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος με την υπ' αριθμ. 102778/23-03-21 διακήρυξη διαγωνισμού (βλ. Ιστορικό, παρ. ΙΙ.5).

Οι υπηρεσίες καθαριότητας αποτελούν πάγια και διαρκή ανάγκη, επομένως πρέπει να προγραμματίζονται σε ετήσια βάση έγκαιρα από την αναθέτουσα αρχή.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπ' όψη της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την κάλυψη των αναγκών της στις 23-3-2021, ήτοι στη λήξη των προηγούμενων εν ισχύι συμβάσεων (βλ. και επίκληση εφαρμογή του άρθ. 6 παρ. 10 ν. 4412/2012 για το χρονικό διάστημα από 1.4.2021 έως 31.10.2021). Οι συμβάσεις αυτές παρατάθηκαν, αυτοδικαίως, διαδοχικά, βάσει της διατάξεων των άρθ. 200 του ν. 4855/2021 και 133 του ν.4926/2022 έως 31.10.2022, γεγονός το οποίο δεν είχε πάντως υπόψη της η αναθέτουσα αρχή εκ των προτέρων, όταν προκήρυσσε τη διαγωνιστική διαδικασία. Ωστόσο, το έκτακτο αυτό μέτρο παρά το γεγονός ότι επιμήκυνε και κατέστησε αρκετά ικανό το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να ολοκληρωθεί μια συνήθης διαγωνιστική διαδικασία, δεν οδήγησε, ενόψει της σημαντικής χρονοκαθυστέρησης που επέφερε η διοικητική και δικαστική εμπλοκή, στην κατάρτιση νέας σύμβασης πριν τη λήξη των ενεργών –υπό οποιοδήποτε καθεστώς συναφθεισών- συμβάσεων. Σε κάθε περίπτωση δε, ακόμη και υπό την εκδοχή της εντός σύντομου χρόνου καθαρογραφής της προσφάτως εκδοθείσας απόφασης του Διοικητικού Εφετείου, εν τοις πράγμασι οι διαδικασίες ενδέχεται να μην έχουν ολοκληρωθεί έως την ανωτέρω λήξη των συμβάσεων (πρβλ. και Γνώμη Δ 65/2022, Δ 73/2022 της Αρχής).

(ν) Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο:

Εν προκειμένω, το υποβληθέν αίτημα αφορά σε σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών προϋπολογισθείσας δαπάνης 58.653,66 € μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%. Για τη σύναψη συμβάσεων "*Παροχής Υπηρεσιών καθαριότητας στα κτίρια του e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας με τους αναδόχους των εν ισχύ συμβάσεων για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών*". Και με την πρόβλεψη «... ότι σε περίπτωση που ολοκληρωθεί ο εν εξελίξει διαγωνισμός πριν τη λήξη του εν λόγω χρονικού διαστήματος οι υπογραφείσες συμβάσεις θα λήξουν αυτοδίκαια».

Υπό το πρίσμα ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών δεν είναι ιδιαίτερα εκτενές για τη σύναψη σύμβασης που βασίζεται σε προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, διαφαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της εφαρμοστέας διάταξης σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, υπό την έννοια ότι η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία – συμπεριλαμβανομένου του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου- δεν αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί νωρίτερα, σε συνδυασμό με την επιφύλαξη περί ισχύος της σχετικής σύμβασης που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση μέχρι την ανάδειξη οριστικού αναδόχου του διαγωνισμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την **παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής** για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος και ήδη βάσει του άρθ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του **e-ΕΦΚΑ Θεσσαλίας** με τους αναδόχους των εν ισχύι συμβάσεων, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **58.653,66 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (*κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση*), λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου